

NEUVOSTOVARJOJA

TEKSTI JA KUVAT: ERKKI NÄATANEN

**Alkusyksen laskuvarjotapahtuma Malmilla oli neuvostoliittolaisen varjokaluston esittely. Vieraat olivat matkassa yhdellä An-2:lla, josta varjoutuuk-
sia pääsi kokeilemaan pari suomalaistakin hyp-
pääjää.**

Venäläinen V/O Aviaexport esitteli Malmilla kahtena päivänä laskuvarjokalustoaan noin viidentoista miehen ja yhden An-kakkosen voimin. Varsinaisena esittelypäivänä sää oli tietenkin matala ja suttuinen, mutta toisena päivänä, jolloin myös suomalaiset hyppääjät saivat kokeilla sekä varjoja että konetta, aurinko paistoi pilvetömältä taivaalta ja tuulikin pyssytteli jossain muualla. Esittelyohjelmassa oli täysi skaala varjoja tavaravarjosta huippuluokan kilpailuvälineisiin.

Tavaravarjo PDMM-47 poikesei häkellyttävällä tavalla laskuvarjon normaalikuvitelma, pyöreästä puolipallosta. Varjo oli muodoltaan neliö, jonka nurkista oli nipistetty pienet palat pois. Sillä heitettiin alas noin sadan kilon painoinen "tarviketorpedo", joka laskeutui varsin turvallisen näköisesti kentälle. Toisena tämän varjon erikoisuutena oli kuvun ja "torpedon" välissä ollut, ensiksi avautunut pieni varjo, jonka tarkoituksena ilmeisesti oli vakiinnuttaa paketin putoamisliike ennen pääkuvun avautumista.

Venäläiset alkeisvarjot, umpikupu ja yksiaukkoinen DI-5U, vaikuttivat suurilta. Molempien muoto oli pyörästettykulmainen neliö, jossa kantopunkoksetkin leikkaavat toisensa kohtisuoraan ja muodostavat kupuun selvästi näkyvän ruudukon. Umpikupu oli todella umpikupu, tai sitten huippuaukko oli niin hyvin naamioitu, että se ei maahan näkynyt, vaikka varjo oli suoraan päällä. Tästä huolimatta se vajosi rauhallisesti, eikä heiluria esiintynyt. Yksiaukkoinen puolestaan toi mieleen EFA:n, mutta liikkui kömpelömmän näköisesti. Molempien vajoamisnopeus oli alhainen, ja taitavien hyppääjien hyppy päättyi seisontalaskuun, joka tosin notkautti polvia melko reippaasti.

Varsinaiset varjokaunottaret löytyivät tyypistä T4—4M. Tämä varjo vastannee meillä tuttua Conquistadoria, mutta hupuhuheiden mukaan on sitä parempi ja tehokkaampi. Muutamien suomalaishyppääjien mielestä tämä varjotyyppi on edullisin venäläisten varjovalikoimasta. T4—4M-varjoja valmistetaan neljänä versiona, joista perusvarjo on tarkoitettu kehittyneemmille urheiluhyppääjille, ja sen käyttö kotimaassaan vastannee hyvin tarkoin PC:n käyttöä meillä. Mainoslehtinen kertoo, että tällä varjotyyppillä on Neuvostoliitossa hypätty yli miljoona hyppeä, saavutettu yli sata erilaista ennätystä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla ja voitettu yli 500 kultamitalia. Toinen versio on tarkoitettu hyppiin nopeasti lentävästä

koneesta jopa 14 000 metrin korkeudesta. Varjo on varustettu erikoislaitteilla, jotka keventävät siihen ja hyppääjään kohdistuvia rasituksia. Kolmas versio on tarkoitettu korkealla oleviin paikkoihin hyppäämiseen. Tämä "vuoristoversio" soveltuu hyppiin, jotka kohdistuvat ahtaisiin paikkoihin ja jotka lähtevät koneesta, jonka nopeus on hyppyhetkellä jopa 550 km/h. Varjo on suunniteltu siten, että se ei ylitä 6 m/sek vajoamisnopeutta edes 7 000 metrin korkeudessa meren pinnasta. Valjaat on varustettu irroitettavilla säiliöillä, joissa voi kuljettaa vuorikiipeilijän tarvitsemia välineitä, happipulloja, ruokaa tms. Neljäs versio on tarkoitettu lähinnä metsäpalojen torjuntaan. Se mahdollistaa sammusmiehistön hyppäämisen kaikentyyppisistä kuljetuskoneista. Varjon pakkaamiseen kuluu tunteelta aikaa noin 15 minuuttia.

Sokeri pohjalla — venäläinen huippuluokan kilpailuvarjo UT-2R on tarkoitettu vaativille hyppääjille, joiden hyppykokemus on yli 400 hyppyä — eli niille jotka ovat kuluttaneet yhden T4—4M:n Jähes rätiksi. Varjo muistuttaa ulkonäöltään melkoisesti PC:tä, mutta lähinnä kuvun huippu paljastaa jo kauempaakin mikä varjo on kyseessä. Anja Rasi hyppäsi tällä varjolla ja kertoi kokemuksistaan seuraavaa:

— UT-2R muistutti pukiessa kovasti tsekki-PC:tä — reppu oli lähes samanlainen kapeine kumisandomeineen. Kokonaisuutena varavarjon kanssa se oli hyvin siisti. Lukot tosin näyttivät hieman vaatimattomammita kuin mihin olin tottunut.

— Päällä ollessaan se tuntui tukevalta ja istui hyvin. Ainoa epämukavuus oli liian kapeat jalkahihnat — sen huomasi jo pukiessa ja kiristettyinä ne söivät ikävästi reittä. Valjaisiin kuului irrallinen peffatoppaus, mutta sitä en jostain syystä saanut. Koneessa ja varsinkin taivaalla roikkuessa epämukavuuden tunne senkun kasvoi. Peffahihnan päälle ei päässyt istumaan lainkaan, ja kun koko ruumiin paino oli kapeiden hihnojen varassa, niin silloin se tuntui!

— Varavarjon kiinnitys oli luotettavan tuunainen — epäilin jossain vaiheessa, että sitä ei saa pois ollenkaan. Ruuveja ja sokkia riitti joka paikkaan. Toinen mukavan tuntuinen väline oli mittariteline. Ensinnäkin se oli pieni ja tiivis paketti ja siten se kiinnitettiin yksinkertaisesti sandomien alle — telineen päissä oli kourut sitä varten. Vaihdon koneessa mittareita kahteenkin kertaan. Ensimmäinen pyysin niitä, koska omia mittareita ei ollut mukana ja sain

● UT-2R
● T-4M
● Umpikupu ja yksiaukkoinen

ne heti. Sitten kuulin, että nouseaan vain tonniin, joten selitin, etten tarvitse niitä ja annoin ne pois. Loppujen lopuksi hyppäsin sitten 1 800 metristä kun kone nousi koko ajan.

— Kauhean tarkkoja venäläiset olivat jo maassa siitä, että osaan avata olkalukot jos se on tarpeen ja pitivät hyvää huolta koko ajan koneessakin. Heti kun oli menty yli 800 metrin tuli yksi venäläisistä ja irroitti KAPin sokaan ja näytti sen sitten minulle, että irti on. Toinen tärkeä opetettava asia oli se, että aukaisussa kuvun helma saattaa jäädä sisään. Siitä selviää siten että vetää kapulat alas, niin varjo sakkaa ja heil-

ma tufee ulos. Siinä vaiheessa ajattelin, että ilmeisesti varjossa tulee olemaan helma sisällä — ja kun sitten avasin, niin olihan siinä! Se kyllä tuli ulos ennen kuin ehdin tehdä mitään.

— Kahva oli normaalissa paikassa ja aukaisu täysin tavallinen — ei siinä ollut mitään ihmeellistä. Maassa sitten ihmettelin, että miksi se ei nykäissyt, sillä varjossa oli kaksi apuvarjoa ja venäläiset tulivat heti kysymään nykäisikö se.

— Ilmassa se kääntyi kivasti. Sillä sai selvästi ylätuulta kumotuksi — jarrutelin siellä pellon päällä pitkäänkin, mutta sitten vasta alhaalla, liian alhaalla, tajusin, että se ei liidä samalla lailla kuin PC. Siinä mielessä tätä varjoa ei ole syytä verrata Para-Commanderiin, vaikka sitä kutsutaankin venäläiseksi PC:ksi.

— Kaikki ohjailuliikkeet ja niihin tarvittava voima, kääntymisnopeus ja -ketteruus olivat kuitenkin mielestäni verrattavissa PC:hen. Se kääntyi oikein kivasti ja ilman heiluria, niin että siinä mielessä se oli oikein mukava.

— Maan läheisyydessä varjo käyttäytyi hieman hooposti — käsittelin sitä samalla tavalla kuin omaa varjoani seisontalaskua valmistellessani, mutta siitä se ei oikein pitänyt. Yhteisymmärrystä ei löytynyt. Kun näin, että en pääse ristille, käänsin sen vastatuuleen, päästin kapulat ylös ja valmistauduin hienoon seisontalaskuun. Varjo ei kuitenkaan ollut moksiskaan — se tuli ihan yhtä lujaa alas ilman minkäänlaista pysähdystä ja jatkoi matkaa sitten eteenpäin. Varjo ilmeisesti reagoi hitaammin noin suureen muutokseen, mutta moista hitautta en kyllä ylhäällä huomannut sitä käännellessä. Maa tuli tosiaan vastaan ihan eri vauhdilla kuin PC:llä. Se tuntui nilkoissa nivelsiteiden venähtämisenä. Oppilas-kaatuminen olisi ollut tarpeen.

— Alastulon vaikeuksien takia venäläiset ehkä pitivät vajaan 300 hyppyäni hieman liian vähäisenä kokemuksena tälle varjotyyppille.

Yhteenvedona venäläisistä varjoista voi sanoa, että erikoisia yksityiskohtia ja kauneutta löytyy runsaasti. Esittelytilaisuuden ikävä puoli oli se, että hintatiedot puuttuivat täysin. Näin kaikki taloudellinen vertailu nyt Suomessa käytössä olevaan varjokalustoon jäi tekemättä. Venäläiset varjot ovat suunnitellut noin 400 hyppyä varten — T4—4M esimerkiksi — mutta luultavaa on, että tässä on melkoinen turvallisuuskerroin mukana. Muuta mukana ollut laskuvarjovälineistöä edustivat mittarit, puukot ja ennen kaikkea ovelantuntuinen kestokäyttöstreameri, joka tosin on tarkoitettu heitteleväksi oletetusta hyppypaikasta — muuten sen käyttö tulee liian kalliiksi. Streamerin muodostaa noin 2 m halkaisijainen varjo ja paketti, joka sisältää akun ja merkkilamput ympäriinsä. Valaistuna se soveltuu yöhyppiin.